МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
ОБЛАСТЕН КРЪГ – 27.03.2010 г. – VII КЛАС, 9.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,
Вашата работа на олимпиадата по история и цивилизация е писмена и анонимна.
В работния материал на олимпиадата са включени:
- **40** тестови задачи, от които 20 задачи със затворен отговор и 20 с отворен отговор;
- писмен текст – анализ на исторически документ, който не трябва да надвишава **2** ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с 0 (нула) точки.
Максималният брой точки е **100,** който съответства на оценка **Отличен 6.00**.
Задачата за създаване на текст се оценява с общ брой **25** точки.
За задача със затворен отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с **„Х”.**
Не се допускат задрасквания и поправки.
По време на работа може да пишете само със **син** химикал.
По време на изпита **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.
Време за работа – 3 астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ
А. ЗАДАЧИ СЪС ЗАТВОРЕН ОТГОВОР

1. Селищни могили от епохата на ранният неолит в днешните български земи има:
А) около с. Овчарово (Търговищко) и с. Караново (Новозагорско);
Б) близо до Белоградчик и Русе;
В) в пещерите Бачо Киро и Леденика;
Г) по поречието на реките Струма и Места.

2. Обединението на Долен и Горен Египет става в:
А) началото на IV хил. пр. Хр. **Б)** края на IV хил. пр. Хр.
В) в средата на III хил. пр. Хр. **Г)** в началото на III хил. пр. Хр.

3. Построяването на Големия сфинкс става по времето на:
А) Хефрен **Б)** Микерин **В)** Тутмос II **Г)** Аменхотеп III

4. Краят на Средното египетско царство се свързва с:
А) големи природни бедствия **Б)** нашествие на морските народи
В) нашествие на хиксосите **Г)** издигането на Персия

5. Кой от посочените герои е от месопотамския епос?
А) Персей **Б)** Тезей **В)** Гилгамеш **Г)** Рама

6. Хоплитът е:
А член на конната войска във Вавилон **Б)** тежковъоръжен воин в Елада
В) член на жреческа колегия в Египет **Г)** лековъоръжен воин в Шумер

7. Основен извор за историята на елините са:
А) археологическите разкопки край Гиза **Б)** Старият завет на Библията
В) плочките с клинописно писмо **Г)** съчиненията на Херодот и Тукидид

8. Коя от посочените групи с имена на богове се отнася само за древногръцката религия?
А) Хестия, Хефес, Аполон, Яхве **Б)** Афродита, Дионис, Зевс, Хор
В) Посейдон, Артемида, Хермес, Зевс **Г)** Артемида, Мардук, Аполон, Арес

9. Геронтите в древна Спарта са избирани между:
А) онези, които по произход са от рода на Херакъл
Б) ефорите, представители на илотите
В) най-младите и силни спартански воини
Г) най-влиятелните над 60-годишни спартиати

10. Кой от изброените паметници е едно от т.нар. „Седем чудеса на древния свят”?
А) Портата на Ищар
Б) Гробницата на Мавзол
В) Соломоновият храм
Г) Храмовете в Луксор

11. Полисът е:
А) политическа форма на управление, появила се в Елада
Б) земеделска общност в древна Месопотамия
В) политическа система, развила се във Финикия
Г) политическа организация, която елините заемат от Критската цивилизация

12. С Никиевия мир завършва:
А) първият етап на Троянската война
Б) първият етап на Пелопонеската война
В) войната срещу Дарий
Г) Гръко-персийските войни

13. Метеките са:
А) финикийски жреци
Б) сирийски народ
В) чужденци, живеещи в Спарта
Г) чужденци, живеещи в Атина

14. Най-ранните писмени сведения за Египет дават:
А) текстовете на жреца Мането
Б) „Историята” на Херодот
В) текстовете на саркофазите и на пирамидите
Г) стиховете на Хезиод

15. Най-прочутото светилище на Аполон се намира в:
А) Додона **Б)** Епидавър **В)** Делфи **Г)** Аргос

16. Остраконът представлява:
А) съдебна институция в Атина
Б) прототип на съвременните бюлетини за гласуване
В) тип жилище при дорийците
Г) съд за смесване на вода и вино

17. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение:
А) В Египет номарсите организирали земеделската дейност на селяните, ръководели търговията, събирали и обучавали армията, грижели се за данъците, раздавали правосъдие.
Б) Египет бил разделен на отделни области, начело на които фараонът поставял за управител свой представител наречен сатрап.
В) Основната част от населението на Египет били селяните. Плащаните от тях данъци се използвали за издръжка на фараона, аристокрацията, чиновниците, храмовете и армията.
Г) В Египет роби ставали военнопленниците, които били използвани като безплатна работна ръка.

18. Агората в Древна Елада е:
А) главен площад на полиса
Б) централната сграда на Акропола
В) пазар в покрайнините на града
Г) място за жертвоприношения

19. Един от паметниците на тракийската цивилизация, включени в списъка на ЮНЕСКО е:
А) гробницата край Старосел
Б) тракийският град Перперикон
В) могилата при Александрово
Г) гробницата край Свещари

20. Кои от посочените държавници са управлявали Атина през VI в. пр. Хр.?
Б) Солон и Темистокъл;
Б) Солон и Пизистрат;
В) Клистен и Перикъл;
Г) Темистокъл и Перикъл.

Б. ЗАДАЧИ С ОТВОРЕН ОТГОВОР

21. Определете документа, времето и причината, поради която е създаден.

„ Ако човек, като обвини под клетва човек, хвърли върху него подозрение в убийство и не докаже това, обвинителят трябва да бъде убит... Ако някой човек повреди окото на сина на човек, трябва да бъде повредено и неговото око. Ако той строши кост (на сина) на човек, трябва да бъде строшена и неговата кост… Ако човек избие зъба на равен на себе си човек, трябва и нему да бъде избит зъб...”

А) документ и време на поява .....

Б) причина .....

22. Попълнете таблицата като свържете и подредите в хронологичен ред вековете и събитията:

Вавилон завладява Йерусалим	V в. пр. Хр.
Издигане на Акад	XXVII в. пр. Хр.
Гръко-персийски войни	VII в. пр. Хр.
Издигане на Йерусалим за столица	XXIVв. пр. Хр.
Апогей на Асирия	VI в. пр. Хр.
Разцвет на Старото египетско царство	X в. пр. Хр.

	Век	Събитие
А)		
Б)		
В)		
Г)		
Д)		
Е)		

23. Подредете посочените държави по времето на тяхното издигане в Месопотамия: Асирия, Вавилон, Персия, Акад.

	Държава
А)	
Б)	
В)	
Г)	

24. По дадения образец, за всяко от следващите понятия посочете конкретен пример от античната история, който съответства на неговото съдържание:

Образец: *олигархия - Управлението в Спарта*

	Понятие	Пример
А)	**тирания**	
Б)	**полис**	
В)	**закони**	
Г)	**империя**	
Д)	**фараон**	
Е)	**прорицател**	

25. Подредете в хронологичен ред следните събития, като отбележите срещу всяко от тях съответната цифра от 1 до 5

	Събитие	Хронологичен ред
А)	**Създаване на Еврейското царство**	
Б)	**Победа на елините при о. Саламин**	
В)	**Начало на Средното египетско царство**	
Г)	**„Златното петдесетилетие" на Атина**	
Д)	**Разцвет на Минойската цивилизация**	

26. Посочете документа, откъс от който е следващият текст, неговия автор и събитието, на което е посветен:

"Там настрана са скородошлите траки... между тях е цар Резос, син на Ейоней. Неговите коне са най-хубавите и най-едрите, по-бели от сняг, бързоноги като вихър. Колесницата му е хубаво украсена и със злато, и със сребро. Той дойде с оръжия златни, огромни и дивни, не прилича на смъртни мъже да ги носят, а на безсмъртните богове."

Название на документа	Автор	Събитие

27. Под всяко изображение напишете монумента, който разпознавате:

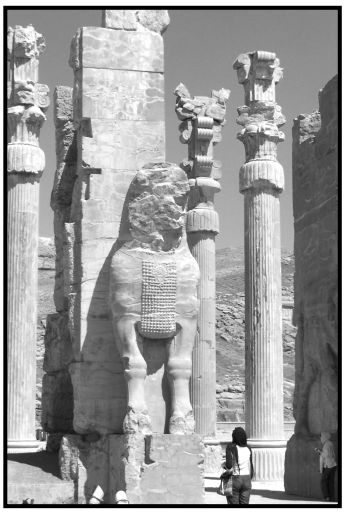

А) ..... **Б)** ..... **В)** .....
....

28. Подберете точното понятие, което отговаря на даденото определение и го запишете: ***сатрапия; синагога; бюрократична система; администрация; зикурат; аристокрация; мит; империя; скрижали.***

	Понятие	Определение
А)		служителите, работещи в органи на държавното управление
Б)		административна област в Персийската империя, чийто управител е назначен лично от владетеля
В)		разказ за приключения на богове и герои, предаван от древни времена
Г)		система на управление, при която властта на владетеля се опира на специално назначени чиновници
Д)		каменни плочки, на които били записани Десетте Божи заповеди
Е)		висшето съсловие с благороден произход, което разполага с привилегии и власт и участва в управлението на държавата

29. Попълнете пропуснатото:

Древна Елада представлявала свят от различни елементи: континентална ....., Мала Азия и островите в ..... море. Първата европейска цивилизация била ....., която се зародила на о.Крит. През III-II хил.пр.Хр. на Балканите нахлули ....., а след тях и дорийците.

30. Групирайте в групи от три тройки изброените имена. Посочете критерия.
Хамурапи, Темистокъл, Зевс, Милтиад, Солон, Мардук, Ликург, Алкивиад, Изида.

Критерий			
Имена	....	....	....

31. Посочете три причини за Великата гръцка колонизация

А) .....

Б) .....

В) .....

32. Запишете взаимодействието на кои култури в древния свят отразяват посочените изображения:

Едип разгадава гатанката на сфинкса

Елинска статуя на сфинкс

.....

33. Подчертайте събитието, което НЕ Е логически свързано с останалите:

Битката при Маратон, Битката при Термопилите, Битката при Амфипол, Битката при Саламин, Битката при Платея.

34. Прочетете внимателно текста и запишете за какъв проблем на атинската демокрация свидетелства той:

Темистокъл е остракизиран през 471 г. пр. Хр. Намерени са общо 542 остракона с името на този изключително заслужил за Атина политически деец. Повече от 190 от тях са намерени в изоставен кладенец. Те всички са от еднотипна керамика, което говори, че са от една занаятчийска работилница. Върху всички от тях името на Темистокъл е написано само с шест почерка.

проблем:.....

35. Опишете особеностите на атинското училище:

.....

.....

.....

36. Подредете институциите според тяхната численост (от най-многобройната към най-малобройната): ***Буле, Еклесия, Стратези, Хелиея***

А) .....

Б) .....

В) .....

Г) .....

37. Запишете по какъв повод е направен следният възпоменателен надпис:
„Странниче, иди и разкажи на лакедемонците, че верни на техните завети, ний тук сложихме кости.”

повод:.....

38.Посочете имената на историческите личности, свързани с дадените факти и събития:

Факт/събитие	личност
А) Един от великите класици на Елада, чиято трагедия „Прикованият Прометей” се изучава и днес.	
Б) Атински философ, син на прочутия лекар Никомах, ученик на Платон, който основал през IV в.пр.Хр. своя школа в Атина	
В) Атински държавник от първата половина на V в. пр. Хр., който утвърдил ролята на Колегията на стратезите като орган на изпълнителната власт	
Г) Древногръцки писател, автор на „Успоредни животописи”	
Д) Атински законодател, един от „седемте мъдреци”, известен с израза „Нищо без мяра”	
Е) Древногръцки историк, автор на „Анабазис” – военно-исторически спомени в седем книги	

39. Запишете на коя цивилизация принадлежи всяко от изображенията:

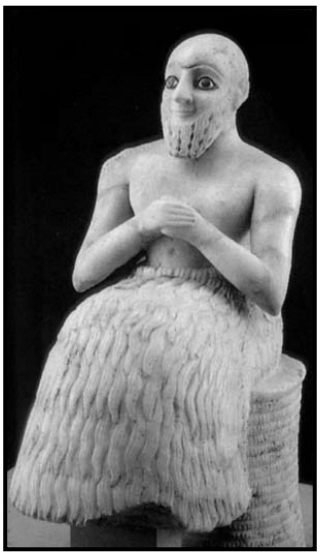

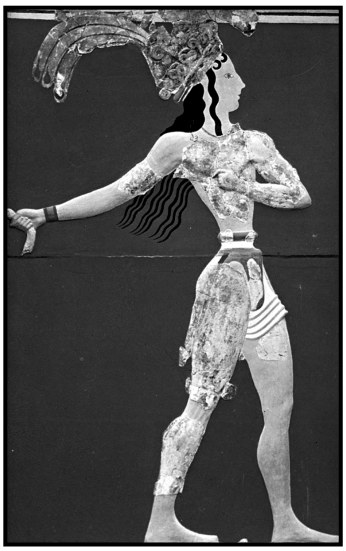

А) ..... **Б)** ..... **В)** .....

40. Разгледайте картата и изпълнете поставените задачи:

А) Поставете заглавие на картата

.....

Б) Подчертайте мястото, където според митологията, живеят елинските богове

В) Запишете светилищата на:
Бога на хармонията, светлината и изкуствата.....
Бога на морето.....
Богинята на земеделието и природата
.....

ВТОРА ЧАСТ
Направете в обем до 2 страници анализ на следния исторически документ:

„В името на Аполон - лечителя, в името на Хигия, в името на Панацея и в името на всички богове и богини, които вземам за свидетели, поемам върху себе си тази клетва.

На учителя, който ме е учил да лекувам, ще гледам като на баща: ще му помагам да живее и ще му давам каквото му е нужно, и ще гледам децата му като свои братя. Ако те поискат да изучат нашето изкуство, аз ще ги обуча без пари и без никакви задължения в бъдеще.

Ще предавам предписания, лекции и всяко друго знание на моите синове, на синовете на моя учител и на тези ученици, които са дадени като чираци и са се заклели, и на никой друг.

Ще използвам силата си да помагам на болните с всичките си сили и разбиране. Няма да причинявам с нея вреда и зло на никой човек.

На никого няма да давам смъртоносно лекарство, ако ми го поискат, нито аз ще предлагам такова нещо.

В живота си и в работата си ще бъда скромен и набожен.

Няма да режа, а ще оставям тази работа на тези, които се занимават с това.

Винаги, когато вляза в някоя къща, ще отида да помогна на болните и никога с намерение да нараня или да причиня зло. Каквото и да чуя или видя, професионално или лично, което не трябва да бъде разкривано, ще пазя тайната и няма да я казвам на никого."

Откъс от Хипократовата клетва V – IV в. пр. Хр.

При анализа използвайте следните опорни въпроси:

1. **Какви професионални задължения поема лекаря с клетвата?**
2. **Посочете моралните принципи, които трябва да спазва всеки лекар.**
3. **Какво значение има лекарската професия за обществото?**
4. **Защо Хипократовата клетва е актуална и днес?**

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО И СТАРАНИЕТО !

П О П Ъ Л В А С Е О Т К В Е С Т О Р И Т Е

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА:.....ч. **ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:.....ч.**

…… **…….**
Име и фамилия на квестора приел работата ***подпис***

П О П Ъ Л В А С Е О Т О Ц Е Н И Т Е Л И Т Е

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:..... **.....……** **……**
Име и фамилия ***подпис*** ***брой точки***

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ:..... **.....……** **…….**
Име и фамилия ***подпис*** ***брой точки***

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2 | | ***УЧЕНИКЪТ……КЛАСИРА ЗА НАЦИОНАЛНИЯ КРЪГ НА ОЛИМПИАДАТА***